Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulu insertiunilorŭ: o seria garmondu pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 69. Brașovŭ, Luni, Marți, 29 Martie (10 Aprilie) 1888.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii foiei nostre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei luni 3 fl.
pe șese luni 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe trei luni 10 franci,
pe șese luni 20 franci,
pe unu anu 40 franci.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, cari se vorŭ abona din nou, se binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașovŭ, 28 Martie st. v. 1888.

Scirea despre intențiunea ce o are cancelarulŭ germanŭ Bismark de a se retrage dela postulŭ sĕu, tocmai în situațiunea politică de adi a Europei, a venitŭ cam pe neașteptate și de aceea e viu discutată de pressa întrégă.

Causa acestei „crise cancelariale“ ar fi, după cum se spune, unŭ proiectŭ de căsătoria a prințului Alexandru de Battenberg, fostulŭ principe alŭ Bulgariei, cu princesa Victoria, fica împĕratului germanŭ Friedericŭ III. Acestei căsătorii i-s'ar opune cancelarulŭ Bismarck, fiindŭ că ea ar fi de natură a turbura raporturile dintre Germania și Rusia, a căreia simtibilitate cancelarulŭ a cruțat'o în totŭ timpulŭ crisei orientale.

Se mai dice, că acestŭ proiectŭ de căsătoria ar fi o intrigă a Angliei, că împĕrătesa Germaniei n'ar vrea sĕ renunțe la acestŭ proiectŭ, și că prin urmare lupta ar fi între cancelarulŭ Bismarck și între împĕrătesa Germaniei, și că dela resultatulŭ acestei lupte ar atêrna rĕmânerea ori retragerea cancelarului germanŭ.

Crisa e în adevĕrŭ seriósă și multe diare s'au vĕdutŭ înșelate susținêndŭ la începutŭ că se póte considera crisa ca și resolvată, eșindŭ totŭ cancelarulŭ învingĕtorŭ.

Ar fi pututŭ eși astfelŭ lucrulŭ, decă causa crisei ar fi proiectulŭ de căsătoriă amintitŭ. In realitate însĕ proiectata căsătoriă e numai unŭ pretextŭ, care totŭ trebuia aflatŭ pentru a masca adevĕrata causă a retragerei cancelarului.

Se scia încă de când trăia împĕratulŭ Wilhelm, că între principele de coronă, adi împĕratulŭ Fridericŭ III, și între cancelarulŭ Bismarck nu esistau raporturĭ intime, din causă că moștenitorulŭ tronului, cu principiile și ideile sale liberale, nu se putea învoì cu procederea autoritară și reacționară a cancelarului în resolvarea cestiunilorŭ politice interne.

La suirea sa pe tronŭ, împĕratulŭ Fridericŭ în proclamația sa către poporŭ a spusŭ că corona sa se bazéză pe fundamentulŭ legăturei nedespărțite dintre principe și poporŭ, ér în scrisórea ce a adresat'o principelui Bismarck a disŭ, că sguduirile interne trebuescŭ evitate, ca și schimbările în aședămintele și legile imperiului; că constituțiunea imperiului trebue conscențiosŭ observată; că principiulŭ toleranței religiose sĕ servéscă ca scutŭ pentru toți supușii sĕi, căcĭ toți au egală parte în inima sa; că trebuescŭ împăcate interesele opuse ale diverselorŭ clase sociale; că autonomia administrativă e folositóre, numai sĕ nu îngreueze pe singuraticĭ, după-ce destule sarcine impune poporului statulŭ, și alte asemenea declarații face împĕratulŭ Fridericŭ, care mai multŭ prețŭ pune pe ridicarea bunĕstări a poporului, decâtŭ pe strălucirea altorŭ fapte marĭ și glorióse.

Incă de atuncĭ s'a putut ŭ vedea, că liberalismulŭ împĕratului nu va putea lucra alăturea cu autoritarismulŭ și reacționarismulŭ cancelarului. Unŭ monarchŭ cu asemenea principii liberale nu putea fi învoitŭ cu modulŭ puținŭ constituționalŭ cum a căutatŭ sĕ resolve cancelarulŭ cestiunile politice interne, mergêndŭ până a impune mĕsura de espulsare a cetățenilorŭ imperiului.

Organulŭ oficialŭ alŭ partidei conservatóre, „Konservative Korrespondenz,“ încă arată ca adevĕrata causă a crisei *diferențe în politica interioră*. Cancelarulŭ a băgat de sémă, că sfatulŭ sĕu nu mai are înaintea coronei aceeașĭ trecere, precum avea înaintea împĕratului Wilhelm.

Crisa s'a înăsprĭtŭ deodată cu publicarea decretului împĕrătescŭ dela 1 Aprilie nou, prin care se amnestiază tóte persónele osândite pentru crimă de lesă-majestate, pentru delicte séu crime politice, pentru resistență în contra puterei publice, pentru violare a ordinei publice, pentru delicte de pressă și pentru contravențiune în potriva dreptului de întrunire și de asociațiune.

La acestŭ decretŭ de amnestiare de sigurŭ că nu s'a așteptatŭ cancelarulŭ germanŭ, căcĭ decretulŭ e o desaprobare indirectă a procederei sale în resolvarea cestiunilorŭ politice interne. Cancelarulŭ vede, că nu'i rĕmâne alta de făcutŭ decâtŭ séu sĕ 'șĭ schimbe programulŭ sĕu sĕ se retragă.

Prin urmare „crisa cancelarială“ nu e altceva decâtŭ lupta constituționalismului contra autoritarismului, lupta liberalismului contra reacționarismului care nu se póte sferși altfelŭ decâtŭ prin învingerea celui dinteiu.

Academia Română

sesiunea generală din anulŭ 1888.

(Urmare.)

I. Sedințele de peste anu.

In cursulŭ celorŭ 42 ședințe ordinare de peste anŭ s'au discutatŭ și hotărîtŭ mai multe cestiunĭ administrative și scienţifice. In specialu în ședințele publice s'au făcutŭ numeróse comunicărĭ, cetirĭ de memorii, studii și notițe, dintre carĭ o parte s'au și publicatŭ în „Anale.“

D-lŭ *Hasdeu*, în ședința dela 15 Maiu a făcutŭ o comunicațiune orală asupra vechilorŭ sigilii ale orașului Bucurescĭ, presentândŭ ca ilustrare mai multe documente din secolii XVI-XVII.

In sedința dela 5 Iunie d-lŭ *Urechiă* a cetitŭ memoriulu sĕu despre „Slobozii,“ care s'a și publicatŭ.

D-lŭ *Odobescu* a vorbitŭ la 19 Iunie despre tesaurulŭ găsitŭ la începutulŭ secolului la satulŭ Conțescĭ din Dorohoiu, și din care tóte bucățile conservate se află în museulŭ Ermitagiului din St. Petersburgŭ. Totŭ d-lŭ *Odobescu* a cetitŭ în ședința dela 11 Decemvre un memoriu asupra activității literare și asupra publicațiunilorŭ de literatură porală ale meritosului, acum rĕposatŭ, tipografŭ alŭ Academiei Petre Ispirescu.

La 26 Iunie d-lŭ generalŭ *Fălcoianu* a presentatŭ o seriă de calcule, făcute de d-sa, asupra rĕsăritului și apusului Sorelui în Bucurescĭ în anulŭ 1888.

In ședința dela 9 Octomvre d-lŭ *Em. Bacaloglu* a vorbitŭ despre o nouă descoperire a lui Eddinson, privitóre la perfecționarea luminatului electricŭ.

Ședința publică dela 6 Noemvre a fostŭ ocupată cu lectura relațiunei d-lui *Dr. Felix* asupra congresului internaționalŭ de igienă și demografiă, care s'a ținutŭ la Viena în vara trecută.

In ședințele dela 20 Noemvre și 4 Decemvre d-lŭ *Sionŭ* a făcutŭ Academiei împărtășirĭ asupra mai multorŭ documente istorice privitóre la Românĭ, carĭ se află în archivele dela Chișineu.

In ședința publică dela 11 Decemvre d-lŭ *Papadopol-Calimachŭ* a făcutŭ o comunicare despre „Dereptate“, nume pe care cronicarii îlŭ dau locului, unde Ștefanŭ celŭ mare a fostŭ proclamatŭ Domnŭ alŭ Moldovei.

La 9 Octomvre d-lŭ *Urechiă* a comunicatŭ mai multe informațiunĭ și notițe despre viéța și activitatea literară a lui Vartolomeiu Măzărenu, archimandritŭ și cărturarŭ moldovenŭ din secolulŭ alu XVIII-lea.

In ședința publică dela 5 Februarie d-lŭ *Urechiă* a comunicatŭ unŭ memoriu despre Păharniculŭ Caraimanŭ din timpulŭ lui Ieremia Movilă și despre Legea organică a Chinoviilorŭ Moldovene decretată de Mironŭ Moghilă Barnovschi Voevodu prin chrisovulŭ dela 20 Septemvre 1626.

Pentru serbarea dilei de 10 Maiu, în ședința dela 8 ale aceleiașĭ lunĭ, subscrisulŭ a cetitŭ memoriulu, care vĕ este cunoscutŭ și care avea de scopŭ sĕ arate însemnătatea acestei dile pentru istoria modernă a Românilorŭ.

Membrulŭ corespondentŭ alŭ Academiei, d-lŭ *Gr. G. Tocilescu* a făcutŭ o relațiune despre castrulu romanŭ dela Ceatal-Orman din Dobrogea și despre inscripțiunile găsite acolo; ér în ședința dela 13 Noemvre d-sa a descrisŭ ruinele unui însemnatŭ stabilimentŭ termalŭ romanŭ și a unui castru stativŭ descoperite la Bivolari, în susŭ de mănăstirea Cozia.

In cea din urmă ședință publică, dela 4 a lunei curgĕtóre, d-lŭ *Hașdeu* a cetitŭ unŭ studiu de mare însemnătate, asupra numelui și originei orașului Argeșŭ, și asupra zidirei minunatei biserici din acelŭ orașŭ.

(Va urma.)

Corespondența „Gazetei Transilvaniei.“

De pe Crane, 20 Martie 1888.

Domnule Redactorŭ! In dilele trecute din întêmplare îmĭ veni în mână fóia patriotică „Szolnok Doboka,“ în care cetisemŭ că Vass Imre solgăbirĕulŭ Ciachi-Gârboului e denumitŭ pretore suprem în modŭ provisoriu în cerculŭ Lăpușului.

Că ce sentimente nutresce acestŭ d-nŭ solgăbirĕu față de poporulŭ român și inteligința lui, dovedescŭ faptele-i: Unŭ preotŭ a „cutezatŭ“ a face douĕ recurse în contra judecățilorŭ aduse de d-lorŭ, dênsulŭ în antipatia sa față de apĕrătorii poporului română a însemnatŭ cu cerusă roșiă Ș-ulŭ legii pe basa căruia notariulŭ cercualŭ sĕ-lŭ acuse pe preotulŭ respectivŭ la judecătoria cercuală spre a fi aspru pedepsitŭ. Pedepsirea i-a și succesŭ, dér conducerea poporului a o smulge din mâna preotului, harŭ domnului, nu i-a putut ŭ succede.

Altădată pentru competința inspectorului silvanalŭ pentru planulŭ de esploatare a pădurei bisericescĭ a estimatŭ pe preotŭ, pe timpulŭ estimărei a dispusŭ ca gendarmii, adușĭ anume spre acestŭ scopŭ, sĕ se preumble în jurulŭ caselorŭ parochiale ca la casŭ de rescólă a parochului sĕ fie la îndemână; într'aceea nu înceta de a-lŭ admonia că de va cere trebuința va aduce unŭ întregŭ batalionŭ de honvedĭ (în contra unui singurŭ omŭ.) Se vede că dênsulŭ ca solgăbirĕu „puternicŭ“ cum e, totŭ a sciutŭ de frică. Ce sĕ-i facĭ, frica totŭ frică rĕmâne și cu gendarmii lângă tine!

Cu altă ocasiune a disŭ preotului, căruia nu-i convinea a se arĕta slugarnicŭ, cum ar fi 'poftitŭ solgăbirĕulŭ: „decă d-ta te-ai fi purtatŭ „lealŭ“ mai multe nu s'ar fi întêmplatŭ cu d-niata.“ Va sĕ dică lealitatea după conceptulŭ dênsului e a fi slugarnicŭ d-lorŭ solgăbirăi.

„De mortuis aut bene, aut nihil“ Incepêndŭ din prima Aprilie anulŭ curentŭ, nu aparține cercului Ciachii-Gârbĕului. Crănenii îi poftescŭ cale bună către Lăpușŭ; cu tóte astea paguba că nu „fericesce“ cu persóna oficială a d-sale unŭ cercŭ unguréscŭ, ér nu românescŭ, cum e și alŭ Lăpușului.

Unŭ Crăneanŭ.

SCIRILE DILEI.

Cu ocasiunea înaintărilorŭ apropiate în armată, archiducele Rudolf va fi înaintatŭ la gradulŭ de feldzeugmeister, câtŭ și va fi promovatŭ la rangulŭ de admiralŭ extra statum.

***

In cerculŭ Brașovului s'au alesŭ deputați mirenĭ la sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu: d-nii Diamandi Manole și Neculae Strevoiu. In cerculŭ Trei-scaunelorŭ: d-nii Octavianŭ Sorescu și Iosifŭ Pușcariu. Joi se vorŭ alege deputații din clerŭ.

***

Ministrulŭ ungurescŭ de interne a adresatŭ municipiilorŭ o ordinațiune circulară, în care le avizéză sĕ afle pe agenții secreți, carĭ îndémnă poporațiunea sĕ emigreze, și sĕ 'i pedepsescă.

Curiosŭ ministru! Vede numai agențĭ secreți, dér nu vré sĕ vedă și miseria și alte ticăloșii ale regimului, care suntu cei mai periculoșĭ agențĭ de a provoca emigrarea.

***

Impărtășiserămŭ în tómna anului trecutŭ scirea, că ministrulŭ ungurescŭ de interne a colonisatŭ atuncĭ 190 de copii slovacĭ orfanĭ și semiorfanĭ din comitatele Trencinŭ și Arva în partea de josŭ a Ungariei, fiindŭ dați în îngrijirea familiilorŭ avute unguresci din comitatele Ciongradŭ, Bihorŭ și Cianad. Acum comunică „N. P. Journal,“ că ministrulŭ continuă cu încercările sale ianicerescĭ, căcĭ peste câteva dile alți 110 copii slovacĭ vorŭ fi împărțițĭ în Aradŭ și în comunele maghiare din comitatulŭ Aradului. Ministrulŭ ungurescŭ de comunicațiune va da, la învitarea celui de interne, șese delegațĭ carĭ se însoțéscă

pe copii ce vorŭ fi transportațĭ gratuitŭ pe căile ferate ungare.

Potŭ fi geloșĭ Turcii de asemenea ministrĭ.

* *

După cum este informată o fóiă vieneză, ministeriulŭ comunŭ de resboiu austro-ungarŭ proiecteză înmulțirea infanteriei și vênătorilorŭ în timpŭ de pace cu 2200 de ómenĭ. Acéstă [dispo-sițiune, după informațiunile numitei foi, ar aduce sporirea bugetului armatei cu 486,000 de fl. De asemenea se dice că este proiectată înmulțirea artileriei cu vr'o 85 tunurĭ. Cavaleria încă se va spori.

* *

Ministrulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune publică a interdisŭ procurarea, pentru bibliotecile școlare, a opului 1001 de nopțĭ, întocmite de Nador Gyula [Budapesta, ediţiunea lui Coloman Nador, 4 tomurĭ] ca unele care escită fantasia și au influință stricăciósă asupra moralității.

* *

Sibienii suntŭ fórte îngrijațĭ, din causă că în dilele acestea mai mulțĭ cânĭ au fostŭ mușcațĭ de unŭ câne turbatŭ. S'au luatŭ mĕsurile necesare.

* *

Am primitŭ raportulŭ Institutului de credită și de economii „Albina" din Sibiiu pe anulŭ 1887 din care vedemŭ că: profitulŭ curatŭ al anului 1887 este de 43,221 fl. 43, fondulŭ de reservă după dotațiunea primită din profitulŭ anului 1887 s'a urcatŭ la 64,082 fl. 01, ér fondulŭ de pensiunĭ alŭ funcționarilorŭ la suma de fl. 27,521.39, dividenda anului 1887 s'a ficsatŭ cu 10 fl. de acțiune, ér pentru scopurĭ de binefacere s'au destinatŭ 1411 fl. 07 și anume: 600 fl. scólei civile de fete a „Associațiunei transilvane" pentru trebuințele curente, 200 fl. la 128 familii din Galațĭ (comit. Făgărașŭ) nenorocite prin foculŭ din 22 Aprilie 1887 (distribuițĭ deja prin direcțiune); 200 fl. dăunațilorŭ prin focŭ și esundărĭ din Bănatŭ în primăvéra anului espiratŭ (distsibuițĭ deja prin direcțiune), 200 fl. dăunațilorŭ prin focŭ și prin esundărĭ din Transilvania, afară de cei din comuna Galațĭ, totŭ în primăvéra anului espiratŭ (distribuițĭ deja prin direcțiune), 100 fl. scólei elementare de fete a „Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu", 25 Reuniunei pompierilorŭ din Reșinarĭ, 25 fl. „Reuniunei române de cântărĭ din Sibiiu; 25 fl. Reuniunei pentru înfrumsețarea orașului Sibiiu și 36 fl. 07 cr. Reuniunei române de agricultură pentru comitatulŭ Sibiiului.

* *

Cetimŭ în revista „Macedonia," că o mare parte din capitaliștii macedonenĭ vreu sĕ înființeze o tipografiă românéscă în Macedonia. Nu se scie încă loculŭ unde, unii suntŭ de părere s'o ducă la Ianina, centrulŭ vechei Megalo-Vlachii, alții suntŭ pentru Bitolia, capitala Macedoniei. O tipografiă românéscă în Macedonia nu este lucru nou, a mai fostŭ una la Moscopole. Lipsa unei tipografii române este de multŭ simțită în Macedonia.

Dela institutulŭ bacteriologicŭ din Bucurescĭ.

Dlŭ Dr. V. Babeșŭ a expusŭ în ultima ședință a societății de medicină starea cercetărilorŭ sale asupra tratamentului în contra turbării. D-sa s'a ocupatŭ parte la Parisŭ, parte la B-Pesta în timpŭ de doi anĭ cu cercetărĭ asupra turbării și espune înainte de tóte resultatele de unŭ interesŭ practicŭ ce le-a obținutŭ. D-sa a obținutŭ unŭ semnŭ fórte importantŭ prin care se póte recunósce aproximativŭ la o sĕptĕmână după infecțiunea rabică, decă veninulŭ turbării a întratŭ în organismŭ sĕu nu.

Asemenea i-a succesŭ de a produce într'unŭ timpŭ fórte scurtŭ virusulŭ fix, adecă substanța cu care se prepară vaccinulŭ în contra turbării, pe când — cum se scie — Pasteur are trebuință de doi anĭ pentru a produce aceastâ substanță.

Cercetările d-sale asupra tratamentului în contra turbării i-au arĕtatŭ o faptă de cea mai mare importanță, anume: că decă substanțele care servescŭ pentru tratamentŭ nu suntŭ făcute cu cea mai mare esactitate; decă iepurii care servesc pentru tratament nu sunt bine aleșĭ, decă trepanarea nu e făcută cu o deosebită abilitate, decă în fine se face cea mai mică greșélă în privința antisepsei, substanța cu care tractămŭ animalulŭ în contra turbării, în locŭ de a-l apĕra de acéstă bólă, ea înse-șĭ provócă turbarea.

Aceste considerațiunĭ explică pentru ce d-lŭ Babeșŭ nu a voitŭ sĕ încépă tratamentulŭ la omŭ în B.-Pesta, unde a fostŭ însărcinatŭ cu tratamentulŭ antirabicŭ. Numaĭ după unŭ studiu neîntreruptŭ asupra acestei materii și fiindŭ aicĭ în Bucurescĭ în posesiunea tuturorŭ mijlócelorŭ necesare, și convingêndu-se despre identitatea rabiei de aicĭ cu rabia observată în alte țĕrĭ, precum și exercitândŭ personalulŭ sĕu pentru cercetările aceste, care pretindŭ cea mai mare consciențiositate și rutină, declară, basându-se pe experiente cu totulŭ probate, că este gata de a începe tratamentulŭ în contra turbării la omŭ.

Experimentele menționate suntŭ în scurtŭ următórele:

Șése cânĭ au fostŭ tratațĭ după o metodă specială cu substanțe provenite din virusulŭ turbării în modulŭ celŭ mai eficace, adecă în interiorulŭ craniului. D-lŭ Babeșŭ s'a convinsŭ la mai multŭ de o sută de cânĭ, că prin acéstă inoculare, totdéuna se nasce turbarea. Într'adevĕrŭ, că toțĭ cânii, care nu au fost tratațĭ prealabilŭ în contra turbării, au sucombatŭ în urma bólei pănă cândŭ cei șése tratațĭ preventive, deși inoculațĭ pe urmă ca ceilalțĭ trei, au rĕmasŭ sănĕtoșĭ. Chiar procedândŭ în modulŭ inversŭ, adecă inoculândŭ întâiu substanța rabică în interiorulŭ craniului și tratându-i după aceea în contra rabiei, nu au devenitŭ turbațĭ.

Aceste resultate suntŭ cu multŭ mai doveditóre decâtŭ chiar resultatele lui Pasteur, care prin metoda sa, făcêndŭ acelașŭ experimentŭ, au peritŭ 60% din cânii tratațĭ.

D-lŭ Babeșŭ explică resultatulŭ sĕu mai favorabilŭ din modificațiunea tratamentului. Aflândŭ déră o metodă cu totulŭ sigură pentru a preveni canii chiar decă sunt infectațĭ de o manieră cu multŭ mai periculósă decâtŭ ceea-ce aflămŭ la ómenĭ, care se infecteză numai prin o mușcătură simplă de câne turbatŭ, nu se mai îndoesce de locŭ despre eficacitatea absolută a tratamentului modificatŭ de dênsulŭ. D-sa s'a mai convinsŭ la 42 de cânĭ, că tratamentulŭ sĕu nu producea nicĭ unŭ pericolŭ, pe când decă substanța, prin care se face tratamentulŭ, nu se controléză în modulŭ celŭ mai autenticŭ, casurile nu sunt rarĭ unde cânii capĕtă turbarea tocmai în urma tratamentului.

D-lŭ Babeșŭ pănă acum nu este împedecatŭ de a începe tratamentulŭ la omŭ, decâtŭ numai prin lipsa unui numĕrŭ destulŭ de mare de iepurĭ de casă, care servescŭ la producerea materialului de tratamentŭ și care nicĭ cu cele mai marĭ sacrificii pecuniare nu se potŭ procura aicĭ în țĕră.

Sperândŭ, că și acéstă pedecă în curêndŭ va fi înlăturată, ne felicitămŭ de resultatulŭ strălucitŭ, obținutŭ în așa scurtŭ timpŭ în institutulŭ nostru din Bucurescĭ.

Acestŭ resultatŭ nu produce numai imense servicii țĕrii nóstre, unde bóla acésta teribilă e, chiar după constatările d-lui Babeșŭ, mai frecuentă decâtŭ în cele mai multe alte țerĭ, dér prevedemŭ timpulŭ, când din întregulŭ Orientŭ, ómenĭ mușcațĭ de cânĭ turbațĭ vorŭ căuta și vorŭ afla mântuirea lorŭ la Bucurescĭ în institutulŭ nostru de bacteriologiă.

(„România Liberă.")

Inundărĭ.

Csongrad-ulŭ este amenințatŭ a fi cu Desĕvêrșire distrusŭ. Poporulŭ, care în sĕrbătorile Pascilorŭ lorŭ și de atuncĭ încóce ne'ncetatŭ a lucratŭ cu bărbăția și cu curagiu pentru a se asigura contra inundărei astădĭ este cu totulŭ desperatŭ. Tóte stăvilarele rîurilorŭ s'au stricatŭ și apa a împresuratŭ întregŭ orașulŭ. Miliția și gendarmeria ducŭ poporulŭ cu sila ca sĕ lucreze la repararea stăvilarelorŭ, dér totulŭ e înzadarŭ, căcĭ o parte din ómenĭ fugŭ, ér altă parte nu vreu sĕ lucreze. Pe când se repară unŭ stăvilarŭ, celălaltŭ se strică, căcĭ crescerea apelorŭ este ajutorată de ploile marĭ și continue din acele părțĭ. Apa a începutŭ deja sĕ străbată și în părțile interne ale orașului.

Seghedinulŭ érășĭ este inundatŭ. Numai o diferență de 24 centimetri este între înălțimea de acum a apei și între înălțimea maximă a apei ce s'a vĕdutŭ pănă acum la Seghedinŭ.

Dela *Ujszasz* pănă la *Solnocŭ* este o adevĕrată mare. Șinele căiei ferate suntŭ sub apă. Comunicația posibilŭ că s'a și întreruptŭ deja. Solnoculŭ e amenințatŭ a fi cu desĕvêrșire perdutŭ.

Comunele *Besenyszeg* și *Dóghát* suntŭ sub apă. Mai multe case s'au ruinatŭ. Locuitorii îșĭ părăsescŭ satele și-șĭ caută scutință pe unde potŭ.

Fórte amenințate suntŭ și orașele *Kunhegyes*, *Kisujszállás* și comuna *Kenderes*. De asemenea *Szarvas* și *Gyula*.

La 5 Aprilie o plóiă vehementă, împreunată cu fulgere și trăsnete, a cădutŭ asupra Budapestei, în urma căreia stradele din apropiarea Dunării au fostŭ inundate; dér și în părțile mai dinăuntru ale orașului vr'o 1000 de pivnițe au fostŭ umplute cu apă și pe mulțĭ locuitorĭ din parterre apa i-a alangatŭ din lăcașurile lorŭ.

Intemplărĭ diferite.

Tâlhăriă. Țĕranulŭ Samuilŭ Bitea din Saca, lângă Beiușŭ, a fostŭ călcatŭ de hoțĭ și jefuitŭ de vr'o 4000 fl. Bitea e greu rănitŭ și nu se scie decă va scăpa cu viéța.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(4)

NUNTA IN ȘCHEIU.

Pănă pe la 1830.

Ginerile se îmbrăca cu ilicŭ și peste elŭ cu zăbunelŭ, ér de era iérnă și avea ghebă, mergea cu gheba, de avea cojocŭ mergea cu elŭ împlășcatŭ.*) Apoi cu ciorecĭ și cu cămașa scósă peste ciorecĭ, cămașa era largă, largă și la mânecĭ, era dintr'o fóiă, la umere neîncrețită, fără gulerŭ latŭ, la gâtŭ se încheia cu chiotorĭ de ață. Cămașa, largă și lungă fără gulerŭ era strînsă în curele late, cu care se încingeau ómenii și feciorii peste mijlocŭ, și încrețită era lăsată numai pănă mai susŭ de ghenunchĭ peste ciórecii de zeche albă, cu care se îmbrăcau ómenii și feciorii. Deasupra curelii sĕu șerparului cămașa facea unŭ sînŭ, care sluja în locŭ de buzunarŭ, de puneau în elŭ de tóte. — Ómenii erau cu ilice cu mânecĭ peste ilicŭ cu zăbunelŭ, sĕu cu dulămițe albe, ér alții cu ghebe, unii cu cojocŭ cu brĕu, ér alții cu peptare de pele de óiă, lungĭ și fără mânecĭ. Mai înainte vreme umblau ómenii și cu săricĭ. — Ilicele erau de parchetŭ albŭ, cu găitanurĭ negre pe peptŭ, cusute ca ciaprazurile, ilicele erau de véră, dér se luau și iérna pe sub dulămiță. — Zăbunelele erau fără mânecĭ, ca nisce laĭbĕre totŭ albe și totŭ de parchetŭ cu găitane negre ca ilicele. — Dulămițele erau lungĭ pănă josŭ, mai largĭ decâtŭ potrivite pe trupŭ, cu mânecĭ lungĭ și se făceau din postavŭ albŭ, pe peptŭ cu găitanurĭ negre ca ciaprazurile, și trase cu găitanŭ și dela subțiorĭ pe cusătură în josŭ pănă la mijlocŭ. — Ghebele erau totŭ ca dulămițele, numai câtŭ nu erau albe și de postavŭ închisŭ. — Cojócele cu brâu erau cusute cu mătasă négră, la mijlocŭ erau mai strîmte, la póle mai largĭ. Pe gulerŭ și pe dinainte cu piele négră mĕruntă de mielŭ negru. N'aveau nasturĭ, se îmbrăcau pe mânecĭ, orĭ împlășcatŭ. Peptarele erau fără mânecĭ, croite mai strîmte în spinare, ér în póle mai largĭ veniau de lungĭ pănă la ghenunchĭ, orĭ mai susŭ, erau orĭ de împlășcatŭ, orĭ de îmbrăcatŭ, pentru încheiatŭ aveau nasturĭ de cióiă. Peptarele le țineau mai multŭ de sĕrbătóre, și cu peptare umbla și muierĭ. — Săricile erau cu mânecĭ, erau lungĭ pănă la călcâie, de straiu grosŭ, cu lațele în afară, albe, seine, orĭ sure. In capŭ cu căciulĭ de mielŭ negre, înalte, drepte și cu fundu latŭ și dreptŭ, ér josŭ potrivite pe capŭ, cum purta Neica Duțu Stinghe pănă bine de curêndŭ. Ómenii mai sĕracĭ purtau căciulĭ albe, care erau mai rătundite la fundŭ și erau mai scurte. — De multe orĭ ginerile mai cu dare de mână avea căciulă de barson și cu vidră. — Véra umblau cu pălării marĭ în pĕreți cu fundu latŭ, ér la capŭ numai potrivite. Aveau nisce părețĭ de le țineau umerii, la pĕrețĭ le punea sforĭ ca sĕ-i țină, când le ploua păreții se întăriau. — In picióre erau cu călțunĭ cu carâmbŭ largŭ și pănă la jumĕtatea fluerului, cu potcóve înalte și înguste, nu puse pe latŭ ca mai târdiu, alții cu cisme cu urechĭ la carîmbŭ dinainte, alții apoi erau încălțațĭ și cu opincĭ, după cum le da mâna. — Hainile le făceau croitorĭ ca d'al de Șerbanŭ, Bologeanu, Anghelŭ și alții, ér cojócele și peptarele și căciulile le făceau cojocarĭ ca Scurtu, Trică Șchiopu tatălŭ și alții.

Muerile umblau cu ghiordii, cu tilivichii și roche vênătă și roche roșiă și roche de lână vĕrgată și șurțŭ albŭ și surțŭ de lână de-a grósă. — Ghiordiile erau cu mânecĭ strîmte, și la trupŭ cam de se potriviau, ér mai josŭ largĭ. Pe la mânecĭ erau cu covrig adecă erau cu blană albă, mĕruntă de mielŭ de vr'o trei patru degete. pe la mânecĭ, pe la gâtŭ și pe dinainte pe margine. Ghiordia dela subțióră pănă la brâu avea o îndoitură și pe îndoitură era cusutŭ posomantŭ*). Ghiordiile se făceau totŭ din ce se făcea rochiile, de bogasiu (pânză vĕnătă) îșĭ făceau numai ăle mai nĕcăjite, ăle mai bogate îșĭ făceau de prizilŭ [materiă de lână cu unŭ pĕrŭ negru și cu unu mohoritŭ închisŭ). — Tilivichiile erau ca scurteicile, fără mânecĭ, numai de împlășcatŭ, susŭ strîmte între spete câtŭ ședea în vĕrfulŭ spinării și apuca pe umerĭ, josŭ largĭ și lungĭ cam pănă la ghenunchĭ, eră pe subțiorĭ trase cu covîrgicŭ și îndoite; covîrgicŭ avea și pe la gâtŭ și pănă josŭ pe dinainte pe margine ca și ghiordiile; ele erau îmblănite cu blană mĕruntă. Rochile era fără mânecĭ, susŭ potrivite pe trupŭ, dela brâu mai largĭ așa că era încrețite. La peptŭ aveau gurĭ (firŭ de celŭ rĕu cusutŭ pe pânză grósă). Rochile era pe póla vînătă, altele pe roșiă; mai târdiu s'au ascunsŭ astea și s'au scornitŭ rochĭ de mătase, cum e a mea „în pielea șerpelui", sĕu vinete, la care le dicea că suntŭ de bogasiu. — Surțurile se făceau pe atuncĭ numai dintr'o fóiă orĭ o foiă și jumĕtate și erau unele și de mătase, roșii și albe, albe de moșalimŭ, ér altele de prizilŭ. — In capŭ muerile erau învĕlite cu gimbirŭ și îmbrobodite cu ștergarŭ. Ștergarele nu se prea călca; bĕtrânele umbla cu ele necălcate, le mai întocmiu și le făcea cu făcăļețu, ér ăle mai tinere le călca. Ștergarele le făcea cocóne de

*) „Împlășcatŭ" adecă nu „îmbrăcatu pe mânecĭ" ci numai așa ca o manta.

*) Posomantulŭ e unu șiretŭ mai latŭ de unŭ degetu, făcutŭ din fire în colórea aurului.

Literatură.

„Versurĭ și istorisirĭ“ de Adela Xenopolŭ. Iașĭ, Tipografia Națională. 1888. Prețulŭ 3 lei.

Revista societățeĭ **„Tinerimea română“** Nr. 3, are sumarulŭ: Clopinel. Din ale nóstre. — P. I. S. Modificările cojei globului, (urmare.) — Rădulescu Niger. Frundă verde. — Dem. din B. Alcoolulŭ și alcoolismulŭ. — N. Din jurnalulŭ unui marinarŭ. [Atena]. — Stemi. Lăsatulŭ Secului. — N. Din jurnalulŭ unui marinarŭ. [Smirna.] — Rădulescu Niger. Iorgu Văreanu, Nuvelă. [Urmare și fine].

Apelŭ

cătră femeile române.

Onoratulŭ comitetŭ alŭ „Associațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ,“ avêndŭ în vedere importanța cea mare, ce o are lucrulŭ de mână și desemnulŭ pentru scóla civilă de fete, pe care o susține, ba chiar pentru întregŭ poporulŭ românŭ, ca o cestiune, ce se referă la sporirea puterii de producțiune în ramulŭ industriei de casă, a constatatŭ, că ar fi fórte de doritŭ și folositorŭ, ca pentru o mulțime de lucrurĭ femeescĭ de mână, care se învață în scóla civilă și cu deosebire în cursulŭ complementarŭ alŭ acelei scóle, înființatŭ deja cu începutulŭ anului scolastecŭ 1887/8, sĕ se folosĕscă modele luate după lucrurĭ classice în combinațiunea de colorĭ și de forme ornamentale, precum se află ele în lucrulŭ de mână, sĕvîrșitŭ de femeia română dela sate, din tóte părțile țerii, deórece prin folosirea acestorŭ forme — în loculŭ modelelorŭ moderne, adeseorĭ lipsite de individualitate, ba chiar și de gustŭ esteticŭ, — si combinarea lorŭ în compositiunĭ nouĕ, nu numai că s'ar crea pentru lucrulŭ de mână în scólă și pentru industria de casă preste totŭ. o basă solidă și cu caracterŭ genuinŭ românŭ, ci s'ar pune de timpuriu stavilă corumperei gustului, care începe a se manifesta și la poporŭ, mai alesŭ în lucrurile, carĭ compunŭ portulŭ lui.

Spre ajungerea scopului intenționatŭ este decĭ de lipsă, ca scóla civilă se aibă la disposițiune o colecțiune de modele din diferite lucrurĭ de mână, sĕvîrșite de femei române dela sate mai dibace, în specialŭ de cusĕturĭ, chindesiturĭ, broderii, țesĕturĭ etc.

Atâtŭ câștigarea obiectelorŭ trebuinciόse, pentru realisarea atarei colecțiunĭ de modele cum și arangiarea lorŭ, amesuratŭ recerințelorŭ învĕțĕmêntului, onoratulŭ Comitetŭ al Associațiunei transilvane prin hârtia sa Nr. 332/1887 a aflatŭ cu cale a o încredința comitetului Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu, care onorifică însărcinare subscrisulŭ comitetŭ cu plăcere o a și primitŭ, nutrindŭ însĕ totodată firma speranță, că în vederea scopului importantŭ și de mare folosŭ pentru crescerea copilelorŭ, și în genere pentru prosperarea industriei de casă la Românĭ, vomŭ afla sprijinulŭ necesarŭ la întregŭ publiculŭ românŭ.

In deosebĭ ne permitemŭ a ne adresa *cătră femeile române*, pricepĕtóre de causă, din tóte părțile patriei, ca pentru a pute pune la cale o colecțiune de modele din diferitele lucrurĭ de mână femeescĭ, câtŭ se póte de completă, sĕ aibă bunăvoința a ne oferi sĕu a ne acuira diferite piese de cusĕturĭ, chindesiturĭ, prodării și de țesĕturĭ, lucrate de femei române dela sate mai destere.

Aceste piese de lucrurĭ de mână potŭ fi nouĕ sĕu vechĭ, dér ca sĕ corĕspundă scopului trebue sĕ fiă lucrărĭ complete, fiă chiar și numai o parte din unŭ întregŭ, ér decă suntŭ numai începute, sĕ fiă de așa, ca sĕ se vadă procederea la continuarea lucrării.

La casŭ când atare lucru de mână potrivitŭ de modelŭ, fiindŭ mai de prețŭ, nu ni s'ar pute oferi gratuitŭ, sĕ ni-se trămită pe lângă reversŭ, celŭ puținŭ pentru decopiare.

Pentru înlesnirea pachetării și crutarea postportului, rugămŭ pre on. subcomitete a Associațiunei transilvane sĕ binevoiască a îngriji fiăcare prin biroulŭ sĕu de spedarea obiectelorŭ acuirate.

In acelea părțĭ ale țĕrii, în care nu esistă subcomitete, rugămŭ pe femeile române dela orașe și pe preutesele române, ca dênsele sĕ colecteze lucrurĭ de mână ce le vorŭ afla potrivite de modele și sĕ îngrijască de spedarea lorŭ.

Tóte aceste obiecte suntŭ a se adresa la „Comitetulŭ Reuniunii femeilorŭ române din Sibiiu“, trimițĕnduse nefrancate.

Spese de postporto anticipate se vorŭ rebonifica.

Pachete cu recepere nu se primescŭ.

Obiectele oferite gratuitŭ se vorŭ chita cu mulțămită pe calea diaristică.

Pentru-ca deja în semestru alŭ 2-lea alŭ anului școlar curentŭ sĕ se pótă pune la dispositiunea școlei colecțiunea intenționată, ne rugămŭ a ni se speda obiectele colectate celŭ multŭ până la *30 (18) Aprilie 1888.*

In fine rugămŭ pe tote on. Redacțiunĭ a foilorŭ române, ca sĕ dea locŭ acestui apelŭ.

Din ședința comitetului Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu ținută la 15 Ianuarie 1888 st. n.

Pentru comitetŭ:

Maria Cosma, președintă. **Dr. Russu,** secretarŭ.

Declarația noului ministerŭ românŭ.

Președintele Cabinetului a făcutŭ următórea declarația dinaintea ambelorŭ corpurĭ legiuitóre:

Chemațĭ la guvernŭ prin încrederea M. S. am credutŭ a îndeplini o datoriă cătră Tronŭ și Țĕră primindŭ fără șovăire misiunea cu care ne-a onoratŭ M. S. în împrejurările de față.

Pĕtrunșĭ precum suntemŭ de respectulŭ Constituției, scimŭ că nu putem sta la acestă locŭ decă nu vomŭ avé și încrederea țĕrii.

Acéstă încredere ne vomŭ sili a o dobêndi prin o strictă legalitate în tote ramurile administrațiunei publice.

Procedândŭ astfelŭ credemŭ că vomŭ pute rĕspunde la trebuința de liniște ce o simte țera; liniște care va fi cu atâtŭ mai asigurată cu câtŭ fiăcare cetățeanŭ se va simți pusŭ în stare de a esercita în deplină libertate drepturile sale în limitele legei.

Acéstă declarația a făcutŭ bună impresiă în o parte a oposițiunei, care se mulțămesce deocamdată cu aceea, că dlŭ I. Brătianu s'a retrasŭ și spiritele s'au liniștitŭ. Altă parte a oposițiunei, precum și partidulŭ dlui I. Brătianu, ḑicŭ că n'au ce căuta la guvernŭ ómenĭ care n'au încrederea țĕrii.

De altmintrelea tóte partidele suntŭ hotărîte a vota noului guvernŭ bugetele, dér după aceea camerele sĕ se disolve și la vară orĭ la tómnă sĕ se facă alegerĭ nouĕ.

ULTIME SCIRĬ.

Berlinŭ, 7 Aprilie. — „Gazeta Națională“ menține, că proiectulŭ de căsătoriă între principele Battenberg și principesa Victoria fiind depărtatŭ îndată, d. Bismarck n'a avutŭ motivŭ sĕ céră demisiunea sa.

Atena, 7 Aprilie. — Cu prilegiulŭ sĕrbătorii naționale celebrată erĭ, oposițiunea a făcutŭ o manifestațiune în contra ministerului. S'au schimbatŭ focurĭ de revolverŭ, în urma unei bătăi a cărei causă nu este încă lămurită. A fostŭ unŭ mortŭ și unŭ rănitŭ.

DIVERSE.

Noulŭ presidentŭ alŭ camerei deputațilorŭ francezĭ, Felix Iules Meline, este, ca mai toțĭ bărbații de statŭ francezĭ, de profesiune advocatŭ și ca studentŭ în Parisŭ a mai colaboratŭ și la diare literare. Elŭ este unulŭ dintre cei mai d'aprópe amicĭ d'ai lui Jules Ferry și totdeodată unŭ intimŭ d'ai lui Floquet (deși nu are aceleașĭ principii radicale politice ca acesta). Lui Ferry are de a-i mulțămi în cea mai mare parte cariera sa politică, care o începu pe timpulŭ asediărei Parisului mai întâiu ca vice-primar (vice-maire) în I-iulŭ arondismentŭ. Alegerea sa ca comunard nu o primi. Dela anulŭ 1872 a fostŭ deputatŭ alŭ unui departamentŭ alŭ Vosigilorŭ. In 1878 fu subsecretarŭ de statŭ în ministerulŭ de justiția sub Dufaure, ér în 1883 fu ministru de agricultură sub Ferry. O creațiune a lui Meline prin care s'a remarcatŭ activitatea s'a efemeră ca ministru este ordinulŭ „pour le merite agricole,“ care la începutŭ avù mulțĭ contrarĭ, ér adĭ îșĭ află din ce în ce mai mulțĭ mușterii. Dela demisiunea sa ca ministru păși Méline cu predilecțiune ca apĕrătorŭ alŭ intereselorŭ agricole și în deosebĭ pentru punerea de vamă pe producte. După-cum se anunță din Parisŭ, elŭ a fostŭ pusŭ de cătră moderațĭ ca unŭ candidatŭ de frunte din causă că elŭ avea mai mulțĭ sorțĭ de a obține câteva voturĭ și din drépta, căcĭ elŭ nu numai că e de unŭ caracterŭ pacĭnicŭ, ci ca capŭ alŭ protecționiștilorŭ era bine vĕḑutŭ și de drépta. Agitările au fostŭ marĭ pe timpulŭ alegerei, care dĕdù unŭ resultatŭ unicŭ în felulŭ sĕu, adecă ambii candidațĭ, Clémenecau și Méline, primiră câte 168 voturĭ. In acestŭ casŭ celŭ mai bĕtrânŭ se priveșce de alesŭ și așa Méline fu proclamatŭ de presidentŭ; deórece elŭ s'a născutŭ în 1838, ér Clémenceau în 1841. Méline este unŭ omŭ subțirelŭ cu o fisionomiă slabă, capulŭ acoperitŭ cu puținŭ pĕrŭ scurtŭ și deja căruntŭ. Iubirea sa de dreptate și activitatea s'a suntŭ în generalŭ cunoscute și aprețuite. Méline este unŭ bunŭ oratorŭ, deși vocea nu-i este așa puternică, se ține însĕ strictŭ de obiectŭ și este clarŭ în espunerile sale. In cestiunile economice espunerile sale suntŭ ascultate cu mare atențiune în cameră.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 7 Aprilie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.43	Vend.	8.50
Argintŭ românescŭ .	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.04
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.35
Imperialĭ	„	10.32	„	10.35
Galbinĭ	„	5.90	„	5.93
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	104.—	„	105.—
Discontulŭ	6½—8% pe anu.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.
Renta de hârtiă 5%	84.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	96.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	125.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	109.80
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.25--
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișu . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

p'aicĭ, și murindŭ alea apoi au începutŭ a le face muierĭ de prin Săcele. Atuncĭ ștergarele era mai próste, era unŭ firŭ de tortŭ și cu unu de borangicŭ. Ștergare era și „învărgate“ și „cu florĭ“: cu prescura, cu păhărelu, cu peptănașu, cu flórea a veche, cu șetreanca, cu cornu berbecelui, cu măseua, cu flórea dintre speteze, cu puiu ălŭ măruntŭ și altele.

Fetele umblau în capŭ cu ștergarele, le ḑiceau „sovonele“, lualte dela Secheloice, care vrea, care nu, umbla cu capu golŭ. Fetele se purta cu cosíțe și de pe la 16, 17, 18 anĭ mergea la împletitóre, unde plătia câte douĕ, câte trei ducĭ*) de le împletia; așa „era tainu“, ca sĕ mérgă sĕ le împletéscă pentru Duminecă. Unele mergeau de Sâmbătă séra, că Duminecă erau așa de multe de nu mai rĕsbiau. Nóptea și le învĕliau cu cârpă udă, ca sĕ nu se sbîrléscă, și așa le ținea cosițele totă sĕptĕmâna. Impletitóre era Lina lu Drăghicĭ care le împletia cu doue code, împletite în multe, nu ca acuma în trei; códele le aduceau peste capŭ și le cosiau de pĕrŭ de nu se cunoștea. — Peste códe se gătiau cu panclicĭ orĭ cu gurĭ de ajungea până josŭ (gură era panclicile cusute cu firŭ și florĭ).

Muierile erau încălțate cu cisme negre, mai înainte vreme cu potcóvă, ceva mai jósă ca la omenĭ, mai târḑiă vreme cu coporŭ; fetele și nevestele tinere purtau cisme calbine cu coporŭ, ér băetele până pe la ḑece, doi-spre-ḑece anĭ, umbla cu cisme roșii cu coporŭ. Coporu era unŭ felŭ de tocŭ de lemnŭ îmbrăcatŭ în piele; la mijlocŭ cu gâtŭ, adecă era mai subțire, susŭ și josŭ mai latŭ și cu potcóvă de fierŭ; coporu era ceva destulŭ de înălticelŭ. Fetele mai purtau și unŭ felŭ de pantofĭ, de le ḑiceau condurĭ, și era cu coporu și pe marginĭ cu panclicĭ roșii orĭ vinete.

Mirésa era îmbrăcată cu iiă, pe umere cu brățărĭ de firŭ, întocmai ca pumnii la mânecĭ, pe peptŭ cu florĭ totŭ de firŭ, cusute de anumite cusătorese, cum era pe acea vreme Făgărășanca și Dulóica. Și mânecile la iiă erau lungĭ, de când se'ncheia, mai întâiu învêrtia mâneca pe brațŭ și apoi o încheia cu „pumnii“ de firŭ de băierĭ. Unele și în peptŭ aveau la iiă brățare și se'ncheia pe dindĕrĕtŭ, pentru că erau numai ciupagŭ, adecă fără póle. Mirésa mai era gătită cu roche; peste roche venia surțu, ér peste surțŭ, o încingea cu paftale, de argintŭ la d'ăle mai bogate; la ăle mai sĕrace paftale rele, próste. In picióre era încălțată cu cisme galbine cu coporŭ.

Până când eșiau din curte dela mirésă ca sĕ mérgă la biserică, lăutarii le ḑiceau marșu până ce nu se mai vedeau. După ce pleca cu nunta, le puneau lăutarilorŭ sĕ mânce, și după ce mânca, se duceau lăutarii pe la ginere, mai alesŭ când le era în drumŭ, și de acolo mergeau la biserică, unde era nunta.

După ce nuntașii ajungeau în biserică, nuna lua miresii procovu din capŭ până o cununa, și decă o cununa, i-lŭ punea éră. In biserică, în mijlocu bisericii, se aședa întâiu ginerele și de-a stânga lui mirésa, îndĕrĕtu ginerelui ședea nunu și de-a stânga lui ședea nuna; pe de o parte și de alta și prin strănĭ și prin horă erau nuntașii și pe lângă ei muierĭ și băiețĭ veniți ca sĕ se uite. Popa începea sĕ le cetéscă câte ceva din cărțĭ, apoi lua de le aprindea făcliile de nuntă și le da ginerelui și miresii de le țineau în mână și după ce le țineau câtŭ le țineau popa le lua dela ei și le da nunului și nunii de le țineau. Apoi mai slujia câtŭ mai slujia și popa lua din cununii una, atingea cu ea la frunte pe ginere și apoi pe mirésă și ḑicea: „Cunună-se robu lu Dumneḑeu cutare cu róba lui Dumneḑeu cutare“ și făcea ginerelui cruce cu cununia ḑicêndŭ: „In numele Tatălui și alŭ Fiului și alŭ sfântului duhŭ aminŭ“. Apoi éră făcea totŭ așa a doua óră și a treia óră și după ce făcea de trei orĭ, da la nunu sĕ ajute și punea ginerelui cununia în capŭ. Dup'aceea lua cealaltă cununiă și începea dela mirésă: „Cunună-se róba lu Dumneḑeu cutare cu robu lu Dumneḑeu cutare în numele tatălui și alŭ fiiului și alŭ sfântului duhŭ aminŭ“, până de trei orĭ și după de trei orĭ, éră da la nună sĕ ajute și punea și miresii cununia în capŭ. Apoi dascălu din strană le cetia apostolu și popa le cetia sfânta evangheliă și apoi lua de le da sĕ guste din pișcoturĭ și din paharu cu vinŭ, și nunului și ginerelui și nunii și miresii. Apoi lua dela nunŭ și dela nună din mână făcliile de cununiă și le da la doi băiețĭ îmbrăcațĭ în haine dela biserică și apoi începea sĕ ocoléscă: întâiu mergeau băieții cu făcliile, apoi popa cântândŭ: „Isaia dănțueşte“, și după elŭ ginerele cu nunu de mână, și așa mergeau de ocolaiu de trei orĭ. — De era nuna mai avută, de vr'unŭ negustorŭ ceva, vr'o coconă, când era de ocoliau, arunca cunfeturĭ peste mirésă, peste ginere, peste toțĭ, și băiețĭ, băiete, muerĭ care vrea, strîngeau. — Altă-dată nu ședeau așa mulțĭ negustorĭ în cetate; mulțĭ sta pe Tocile, dela „Crucea Căpitanului“ în susŭ și veniau la biserică la Sfânta Treime.

(Va urma.)

*) Dutca are cam douĕ groșițe și face cam 10 banĭ sĕu 4 crucerĭ.

Sz. 2?15—1888 alisp.

Hirdetmény.

A vizjogi törvény 1885 évi XXIII t. cz. 191 §-a értelmében felhivom Fogaras vármegye területén létező azon vizimüvek vizhasználati jogositványok tulajdonosaik kik a jogositványukra vonatkozó engedélyt, s illetve a 20 évi háborithatlan gyakorlat igazolását a m. évi 10424 sz. a. kibocsátott hirdetmény folytán f. évi Márczius 31-éig nálam be nem jelentették, hogy 6 honap alatt vagy is 1888 évi September 30-áig [bezárólag] az engedélyért folyamodjanak, különben jogositványuk elenyészettnek tekintetik, s vizimüveik felett a hatóság intézkedik.

Megjegyeztetik, hogy az engedély elnyevése czéljából benyujtandó beadványok és egyébb iratok a vizjogi törvény 191 §-ának második bekezdése értelmében béljeg és illeték mentesek.

A folyamodási kötelezettség minden hatósági engedélyre száruló vizimunkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesitési, ipari vállalatokra, továbbá nyilvános és magán vizvezetékekre, nyilvános és magán csatcznákra, völgátokra és zsilipekre egyaránt érvényes.

Fogaras, 1888 évi április hó 1-én.

Fogaras vármegye alispánja
Gramoiu Dániel, alispán.

Avisŭ d-loră abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonați, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei,“ precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Reșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Secuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ:* 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Secuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.